

Kolding Folkeblad.

Udgivet af C. Berg. Ansvarlig Redaktør Enevold Sørensen. Trykt i Udgiverens Bogtrykkeri i Kolding ved J. H. Brøhmer.

Udgaaer hver Søndag og Koster 1 Kr. Oerlingsaarlige med Tilleg af Postpenge for udenlandske Abonnenter, 67 Ø. maanedlig. Bestilles paa alle Postkontorer og Brevaaflingssteder snart paa Bladets Kontor. Reklametjenerlaar Indrykkes for 10 Ø. pr. Linje. Javelig avetterende gives Rabat.

Nr. 218.

Torsdag den 19. September 1888.

17. Hærg.

Johannes Lauridsen, Grønvang.

Vi omtalte i Gaar, at „Illustreret Tidende“ i sin Række Levnedstegninger af danske Landmænd havde bragt Joh. Lauridsens Billede og en Skildring af hans Virksomhed. Levnedsskildringen lyder saaledes:

Joh. P. Lauridsen er Søn af Gaardejer Peder Lauridsen i Vejen (1807—80), der var en af Hovedmændene blandt „Vejenterne“, de gudelige vakte, som samlede sig om den bekjendte Peter Larsen fra Skræppenborg paa Fyen, der havde nedsat sig i Dons ved Kolding. Sønnen fødtes 1847 og var Lærling paa Askov Højskole i Vinterhalvaarene 1866—68. Han aftjente derpaa sin Værnepligt som Gardist, men gennemgik samtidig i sine Fritimer Kaysers Bog om Arbejdets Ordning sammen med en Kammerat fra Kjøbenhavn. Derpaa syslede han i nogle Aar med Dræning og Engvanding og paatog sig som Entreprenør flere Jordarbejder paa Fyen. For en halv Snes Aar siden overtog han sin Fædrengaard „Grønvang“ ved Vejen Station og udfoldede snart her en storartet Virksomhed. Paa Fyen havde han set, hvilken Betydning Sukkerroekulturen havde for Agerbruget, og dette henledte hans Opmærksomhed paa Dyrkningen af Cikorierødder, der vilde passe bedre til det jyske Klima og til Midtjyllands Jordbund end Sukkerroerne. Han fik en Del af Omegnens Jordbrugere til at dyrke Cikorie og byggede et lille Cikorie-Tørreri med Sidespor fra Vejen Station. Forsøget lykkedes, og Tørreriet blev snart udvidet efter en stor Maalestok. Der blev anskaffet Dampmaskine til at drive Skære-Maskinen og Elevatoren, og der blev bygget et stort Magasin til Opbevaring af tørrede Cikorierødder. Cikoriedyrkningen vandt imidlertid ikke blot Indgang i Egnen omkring Vejen, den kom ogsaa frem i stort Omfang i Øst-

Johannes Lauridsen, Grønvang.

Vi omtalte i Gaar, at „Illustreret Tidende“ i sin Række Levnedstegninger af danske Landmænd havde bragt Joh. Lauridsens Billede og en Skildring af hans Virksomhed. Levnedsskildringen lyder saaledes:

Joh. P. Lauridsen er Søn af Gaardejer Peder Lauridsen i Vejen (1807—80), der var en af Hovedmændene blandt „Vejenterne“, de gudelige vakte, som samlede sig om den bekjendte Peter Larsen* fra Skræppenborg paa Fyen, der havde nedsat sig i Dons ved Kolding. Sønnen fødtes 1847 og var Lærling paa Askov Højskole i Vinterhalvaarene 1866—68. Han aftjente derpaa sin Værnepligt som Gardist, men gennemgik samtidig i sine Fritimer Kaysers Bog om Arbejdets Ordning* sammen med en Kammerat fra Kjøbenhavn. Derpaa syslede han i nogle Aar med Dræning og Engvanding og paatog sig som Entreprenør flere Jordarbejder paa Fyen. For en halv Snes Aar siden overtog han sin Fædrengaard „Grønvang“ ved Vejen Station og udfoldede snart her en storartet Virksomhed. Paa Fyen havde han set, hvilken Betydning Sukkerroekulturen havde for Agerbruget, og dette henledte hans Opmærksomhed paa Dyrkningen af Cikorierødder, der vilde passe bedre til det jyske Klima og til Midtjyllands Jordbund end Sukkerroerne. Han fik en Del af Omegnens Jordbrugere til at dyrke Cikorie og byggede et lille Cikorie-Tørreri med Sidespor fra Vejen Station. Forsøget lykkedes, og Tørreriet blev snart udvidet efter en stor Maalestok. Der blev anskaffet Dampmaskine til at drive Skære-Maskinen og Elevatoren, og der blev bygget et stort Magasin til Opbevaring af tørrede Cikorierødder. Cikoriedyrkningen vandt imidlertid ikke blot Indgang i Egnen omkring Vejen, den kom ogsaa frem i stort Omfang i Øst-

jylland. Joh.s Lauridsen forpagtede da et Tørreri i Horsens, og han fik et lignende i Stand i Hejls. Da Cikoriætørreriet kun kunde give Dampmaskinen Arbejde i tre til fire Maaneder, fik han, for at benytte Maskinen, en lille Sennepsfabrik i Gang og indrettede et stort Fællesmejeri. Til disse Anlæg har der desuden sluttet sig et Teglværk og en ny Fabriksbygning, hvori Cikorien kan gøres færdig til at komme paa Markedet. Det har ligget Johannes Lauridsen alvorligt paa Sinde at vise Cikorietyrkningens heldige Indflydelse paa Avlsbruget, og han har derfor søgt at faa sin egen Gaard i fortrinlig Drift, ligesom han ogsaa har opført gode Bygninger til sine store Besætninger af Køer og Svin. Men han er en meget virksom Mand ogsaa paa andre Omraader. Han har været med at danne et Aktieselskab for Opførelsen af et Andelssvineslagteri ved Vejen Station, er et virksomt Medlem af Bestyrelsen for Kolding Omegns Landboforening, for en Forening til Indkjøb af Foderstoffer og Frø, for den Forening, der tilplanter det store Stilde Krat ved Holsted, og for en anden, der fremmer Hegnplantningen i Vejen Sogn. Han er desuden Formand for Vejen, Læborg Sognes og Omegns Sparekasse og for det sydjyske Telefonselskab.

jylland. Joh.s Lauridsen forpagtede da et Tørreri i Horsens, og han fik et lignende i Stand i Hejls. Da Cikoriætørreriet kun kunde give Dampmaskinen arbejde i tre til fire Maaneder, fik han, for at benytte Maskinen, en lille Sennepsfabrik i Gang og indrettede et stort Fællesmejeri. Til disse Anlæg har der desuden sluttet sig et Teglværk og en ny Fabriksbygning, hvori Cikorien kan gøres færdig til at komme paa Markedet. Det har ligget Johannes Lauridsen alvorligt paa Sinde at vise Cikorietyrkningens heldige Indflydelse paa Avlsbruget, og han har derfor søgt at faa sin egen Gaard i fortrinlig Drift, ligesom han ogsaa har opført gode Bygninger til sine store Besætninger af Køer og Svin. Men han er en meget virksom Mand ogsaa paa andre Omraader. Han har været med at danne et Aktieselskab for Opførelsen af et Andelssvineslagteri ved Vejen Station, er et virksomt Medlem af Bestyrelsen for Kolding Omegns Landboforening, for en Forening til Indkjøb af Foderstoffer og Frø, for den Forening, der tilplanter det store Stilde Krat* ved Holsted, og for en anden, der fremmer Hegnplantningen i Vejen Sogn. Han er desuden Formand for Vejen, Læborg Sognes og Omegns Sparekasse og for det sydjyske Telefonselskab.

*** Peder Larsen af Dons (1802 -1873)**

Lægprædikant og bonde Peder Larsen var født på Fyn og kom tidligt med i de gudelige forsamlinger dér. Han giftede sig til gården Skræppenborg, men da konen døde flyttede han til Dons ved Kolding.

De gudelige vakte

En religiøs opvækkelse blandt almindelige mennesker - ledet af almuens egne mænd. Den markerer også en ny selvbevidsthed blandt Danmarks bønder.

*** Carl Johan Henrik Kayser (1811 - 1870)**

Dansk læge, nationaløkonom og politiker.

På en studierejse til Tyskland, Schweiz og Frankrig med langt ophold i Paris -

- kastede han sig over alle de egentlige lægevidenskabelige discipliner og statistikken -
 - hvis udstrakte anvendelse for lægevidenskaben netop dengang var den nye pariseræras løsen.
- Især blev Kayser optaget af den statistiske videnskab, der blev udbredt af Adolphe Quetelet.

Kayser har endvidere udarbejdet en nationaløkonomi: -

- *Om Arbejdets Ordning* (1857; 2. oplag 1865).

Denne bog bringer i og for sig ikke nye tanker -

- standpunktet er nærmest den samtidige franske og engelske nationaløkonomi -
- men i den danske nationaløkonomiske litteratur udfyldte den et savn -
- den er skrevet med stor kærlighed til emnet, i et roligt og behersket sprog -
- og med god grund har den derfor været stærkt benyttet -
- og kan endnu anbefales til forberedende studium af nationaløkonomiens teori -
- selv om mange synspunkter er forandrede, og selv om man nu kan påvise mange uklarheder deri.

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

*** Stilde Krat ved Holsted**

I dag Aktieselskabet Stilde Plantage. Skovbrug, skovning, plantage.